

ภาคผนวก ค
สรุปการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 2 และ 3
และสรุปการสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษา

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 1
หัวข้อ ผลกระทบและแนวทางการเจรจา FTA ไทย-ศรีลังกา: ด้านสินค้า
วันอังคารที่ 4 เมษายน 2560 เวลา 9.00 – 14.00 น.
ณ ห้องคริสตัล 1-2 ชั้น 3 โรงแรมเซ็นจูรี่ปาร์ค

นำเสนอผลการศึกษา และการร่วมเสวนาในหัวข้อ “ผลกระทบและแนวทางการเจรจา FTA ไทย-ศรีลังกา: ด้านสินค้า” โดย

- 1.) คุณสุวิทย์ สรรพวิทยศิริ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
- 2.) ดร. พิเศษพร วดวงค์ หัวหน้าทีมวิจัยด้านการค้าและการลงทุน สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
- 3.) คุณอรจรรย์ลลิตี สร้อยทอง นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- 4.) คุณสุดดี วงศ์เกียรติขจร นักวิจัยอาวุโส สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)

ศรีลังกาเป็นประเทศที่มี GDP ต่อหัวสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชียใต้ และมีอัตราการเติบโตของ GDP โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9 ต่อปี ปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เศรษฐกิจของศรีลังกาเติบโตอย่างต่อเนื่อง คือ พื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ได้มีการวางรากฐานจากชาติเจ้าอาณานิคมมาเป็นอย่างดีตั้งแต่ในอดีต โครงสร้างพื้นฐานที่ค่อนข้างครอบคลุมทั่วประเทศ ความมีเสถียรภาพทางการเมืองที่ดีขึ้นจากการจบลงของสงครามกลางเมือง แรงงานที่มีคุณภาพเนื่องจากประชากรศรีลังกายังมีอัตราการรู้หนังสือที่สูงเทียบเท่าประชากรในกลุ่มประเทศที่เจริญแล้ว รวมไปถึงข้อได้เปรียบในการมีทักษะด้านภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของศรีลังกาเองที่เป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญในด้านโลจิสติกส์ของภูมิภาคเอเชียใต้ก็ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นแรงขับเคลื่อนโตของศรีลังกา ปัจจัยเหล่านี้คือโอกาส และเป็นสาเหตุที่ทำให้ศรีลังกาเป็นประเทศที่ได้รับความสนใจจากนานาชาติ โดยไทยเองก็ได้รับรู้ถึงโอกาสด้านการค้าและการลงทุนที่น่าจะมีมูลค่ามหาศาลกับศรีลังกา ทั้งศรีลังกาเองมีระยะห่างที่ไม่ไกลนักจากไทย และจะได้รับความสะดวกมากขึ้นจากระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกหากโครงการท่าเรือน้ำลึกทวายเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อด้านโลจิสติกส์

ดังนั้น ไทยจึงได้มีการพิจารณาการทำข้อตกลงการค้าเสรีกับศรีลังกาเพื่อขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกันโดยการปรับลด/ยกเว้นกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เช่น ภาษี กฎหมายด้านสินค้า และมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ เพื่อเพิ่มความสะดวกทางการค้าระหว่างกัน และเพื่อต่อยอดการใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ จากความได้เปรียบของภูมิศาสตร์ และสิทธิพิเศษทางการค้าของศรีลังกาในการเข้าถึงประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียใต้ และประเทศในภูมิภาคอื่นๆ เช่น อเมริกา และยุโรปต่อไป (GSP และ GSP+)

ในมุมมองของการทำ FTA ที่ผ่านมาของทั้งศรีลังกา และไทย จากการศึกษาพบว่าศรีลังกาในปัจจุบันมี FTAs กับ ประเทศในกลุ่มเอเชียใต้เป็นหลักผ่านการทำข้อตกลงทั้งในแบบเดี่ยว และพหุภาคี โดยรายละเอียดในทางกลับกัน หากเปรียบเทียบกับไทย ไทยมีการทำข้อตกลงทางการค้าที่มากกว่าและค่อนข้างที่จะครอบคลุมหลายภูมิภาคมากกว่าศรีลังกา

ในด้านผลกระทบรายสินค้า จากการศึกษาพบว่า กลุ่มสินค้าที่จะทำการเจรจาสามารถจำแนกออกได้เป็นสี่กลุ่มสินค้าตามลักษณะทางการแข่งขัน คือ

1. กลุ่มที่ทั้งไทยและศรีลังกามีศักยภาพในการแข่งขัน
 - สินค้าในกลุ่มนี้ได้แก่ ยาง ผลิตภัณฑ์จากพืช สินค้ากลุ่มประมง อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม ยาสูบ ข้าว แป้ง ัญพืช และอัญมณี
2. กลุ่มที่ไทยมีศักยภาพทางการแข่งขันแต่ศรีลังกาไม่มี
 - สินค้าในกลุ่มนี้ได้แก่ ไม้ ยานยนต์ พลาสติก เครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า โลหะ น้ำตาล
3. กลุ่มที่ศรีลังกามีศักยภาพแต่ไทยไม่มี
 - สินค้าในกลุ่มนี้ได้แก่ ชา กาแฟ โกโก้ เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ผลิตภัณฑ์จาสัตว์ และกระดาษ เป็นต้น
4. กลุ่มที่ทั้งสองประเทศไม่มีศักยภาพในการแข่งขันทั้งคู่โดยในกลุ่มแรก
 - สินค้าในกลุ่มนี้ได้แก่ หิน เซรามิก แก้ว หนัง ยุทธภัณฑ์ แร่ และน้ำมัน เป็นต้น

ทั้งนี้ การเจรจา FTA ระหว่างกันควรจะมุ่งเน้นไปที่สินค้าในกลุ่มที่ 3 และ 4 เนื่องจากสินค้าในสองกลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน ดังนั้นการเจรจาควรจะต้องให้ความสนใจกับสินค้าในกลุ่มเหล่านี้ให้เป็นแนวทางของสินค้าเฝ้าระวังใน exclusion list, sensitive list, หรือ highly-sensitive list เพื่อให้มีเวลาปรับตัวของอุตสาหกรรม และลดผลกระทบด้านลบจากการเปิดการค้าเสรีต่อสินค้ากลุ่มอื่นๆ ในระยะสั้น กลาง และยาว เป็นต้น

ในส่วนของผลกระทบระดับมหภาค จากการคำนวณโดยเครื่องมือทางเศรษฐมิติด้านผลกระทบในระดับมหภาคของไทยพบว่า การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างไทยและศรีลังกา (เฉพาะด้านการค้า) จะส่งผลดีกับ GDP ของไทยไม่ว่าจะมีหรือไม่มี exclusion list, sensitive list, หรือ highly-sensitive list ก็ตาม โดยในระยะสั้น GDP จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.005 ระยะกลาง GDP จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 และระยะยาว GDP จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ทั้งนี้ จากการคาดการณ์ หากรวมการเปิดเสรีด้านการบริการด้วย GDP ของไทยในระยะยาวจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03

ทั้งนี้ ข้อมูลทั้งจากทาง สวค. รวมไปถึงข้อมูลจากทางวิทยาการต่างก็บ่งชี้ไปในทางเดียวกันว่า ไทยควรที่จะทำข้อตกลงการค้าเสรีกับศรีลังกาเนื่องจากไทยค่อนข้างที่จะได้ประโยชน์มากกว่าเสีย โดยเฉพาะการคาดการณ์การเติบโตของ GDP ไทยจากการทำ FTA

คำถาม ข้อเสนอแนะ และประเด็นอื่นๆ จากผู้เข้าร่วมการประชุม

กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์

1. ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะให้การวิเคราะห์แยกกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ออกจากกัน เนื่องจากทั้งสองกลุ่มอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน ทั้งในเชิงของโครงสร้างอุตสาหกรรม และปัจจัยอ่อนไหวที่ใช้ในการวิเคราะห์
2. ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะให้เพิ่มการวิเคราะห์ด้านโครงสร้างของอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ในศรีลังกา และขอให้เพิ่มข้อมูลเชิงลึกด้านดุลการค้านำเข้าส่งออก และอุปสงค์-อุปทานรายสินค้าของสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์เพื่อที่จะ ประเมินจุดยืนของอุตสาหกรรมไทยเพื่อเตรียมตัวในการแข่งขันหากมีการเจรจา FTA

- 3.
4. ใน FTA ที่ผ่านมาของศรีลังกามีการบรรจุสินค้ากลุ่มยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ไว้ในส่วนของ exclusion list จึงขอให้ทางทีมวิจัยตรวจสอบว่าเป็นการใส่ทุกรายสินค้าเกี่ยวกับยานยนต์หรือเฉพาะบางส่วน และสินค้านั้นๆ อยู่ในชั้นใดของห่วงโซ่มูลค่า
5. ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะให้จำแนกอัตราภาษีสรรพสามิตของสินค้าในกลุ่มนี้ของศรีลังกา เพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการส่งออกไปยังศรีลังกา
6. ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะให้ทาง สวค. เพิ่มข้อมูลลักษณะของ FTA ที่ศรีลังกามีกับอินเดีย และปากีสถาน ว่ามีข้อได้เปรียบเสียเปรียบอย่างไรบ้าง
7. ยานยนต์และชิ้นส่วนน่าจะได้ประโยชน์จากการทำ FTA มากสุด เนื่องจากสามารถใช้ประโยชน์จาก FTA ศรีลังกา-อินเดียได้ด้วย
8. ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอแนะให้สัมภาษณ์อุตสาหกรรมยานยนต์เพิ่มเติม

กลุ่มอุตสาหกรรมโลหะ

9. เนื่องจากตัวเลขนำเข้าสินค้าประเภทโลหะโดยเฉพาะในกลุ่มของโลหะเพื่อการทำโครงสร้างของศรีลังกาจากไทยนั้นมีอัตราการเติบโตแบบก้าวกระโดด แต่ไทยยังไม่สามารถแข่งขันกับอินเดีย และจีนได้ เนื่องจากสินค้านี้ของไทยยังเสียภาษีอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูงที่ร้อยละ 35 ในขณะที่อินเดียเสียภาษีอยู่ที่ร้อยละ 15 เท่านั้น (เหล็กรูปพรรณ (HS code: 721633)) ทั้งนี้ ขอให้ทาง สวค. เพิ่มการวิเคราะห์ในส่วนของการอุตสาหกรรมโลหะ รวมไปถึงจำแนกประเภทโลหะต่างๆ ออกจากกันเนื่องจากสินค้านี้ค่อนข้างมีความหลากหลาย นอกจากนี้ ทางกลุ่มอยากจะทำให้เพิ่มการวิเคราะห์ในส่วนของการอุตสาหกรรมต่อเนื่องของกลุ่มโลหะในศรีลังกาเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

สภาอุตสาหกรรม

10. ทางสภาเสนอว่าในส่วนของกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไทยสามารถเปิดเสรีกับศรีลังกาได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการใส่ไว้ใน sensitive list
11. ในส่วนของอุตสาหกรรมกระดาษ ทางสภาให้ความเห็นว่าทาง สวค. ควรที่จะไปคุยกับทางกลุ่มอุตสาหกรรมกระดาษเนื่องทางกลุ่มค่อนข้างมีความสนใจในตลาดศรีลังกามาก

สภาหอการค้าไทย

12. แนะนำว่าควรที่จะเพิ่มข้อมูลในส่วนของการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของศรีลังกา เพราะจุดนี้จะเป็นส่วนที่นำกังวลของสมาชิกหอการค้า

ประเด็นด้านบริการ

13. ด้านบริการก่อสร้าง แนะนำให้ปรึกษากับ SCG trading

ประเด็นอื่นๆ

14. ปัจจุบันศรีลังกามาลงทุนในไทยมากกว่าที่ไทยไปลงทุนในศรีลังกา โดยส่วนใหญ่ศรีลังกามาลงทุนในอุตสาหกรรมโรงแรม และโรงงานผลิตถุงมือยางเนื่องจากส่วนใหญ่ศรีลังกาผลิตเฉพาะยางแผ่นรมควัน
15. กลุ่มประเทศเอเชียใต้ ชาวศรีลังกาเดินทางเข้ามาทำงานในไทยสูงมาก เป็นรองจากชาวอินเดีย
16. ประเทศแถบเอเชียใต้มีนิคมอุตสาหกรรมมาก่อนไทย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการโรงงานจึงแก่กว่า

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 2
หัวข้อ การบริการและการลงทุนภายใต้ FTA ไทย-ศรีลังกา
วันจันทร์ที่ 19 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 14.00 น.
ณ ห้องคริสตัล 1 – 2 ชั้น 3 โรงแรมเซ็นจูรี่ปาร์ค

นำเสนอผลการศึกษา และการร่วมเสวนาในหัวข้อ “การบริการและการลงทุนภายใต้ FTA ไทย-ศรีลังกา”
โดย

- 1.) คุณสุวิทย์ สรรพวิทยศิริ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
- 2.) ดร. พิเศษพร วดวงศ์ หัวหน้าทีมวิจัยด้านการค้าและการลงทุน สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ช่วงแรก: ผลการศึกษาหลังจากการลงพื้นที่ ศรีลังกา

หลังจากการลงพื้นที่ ศรีลังกา กับกรมเจรจาการค้าเพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นำมาประกอบการศึกษาการเจรจาการค้าไทย-ศรีลังกา นั้นพบว่า

1. ด้านเศรษฐกิจ: เศรษฐกิจของศรีลังกามีการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง โดย GDP ของประเทศโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 82.10 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ มีอัตราการเติบโต GDP ร้อยละ 5.18 ต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตได้อีก นอกจากนี้ พบว่ามูลค่าการค้าระหว่างศรีลังกากับไทยค่อนข้างต่ำ และมีโอกาสที่จะขยายตัวได้อีก จึงควรมีการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา
2. ศรีลังกามีกลุ่มชาติพันธุ์ 2 กลุ่มหลัก คือ ทมิฬ และ สิงหล โดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชาวสิงหล ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างสองชาติพันธุ์นี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกาแต่อย่างใด
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน: ศรีลังกาได้รับการวางโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศครอบคลุมค่อนข้างดีเพราะเคยเป็นประเทศอาณานิคมของอังกฤษ แต่ในด้านของคุณภาพนั้นยังต้องพัฒนา อาทิ คุณภาพถนน และค่าใช้จ่ายสาธารณสุขเป็นต้น
4. ด้านการขนส่ง และการเชื่อมต่อทางเดินสินค้าระหว่างประเทศ ศรีลังกาเป็นจุดยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าของภูมิภาคเอเชียใต้ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของศรีลังกาเอื้อต่อการพัฒนาเป็นท่าเรือน้ำลึกได้หลายพื้นที่ ในขณะที่ทางตอนใต้ของอินเดียนั้นเป็นแอ่งน้ำตื้นและไม่เอื้อต่อการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก
5. ด้านกฎระเบียบการลงทุนศรีลังกาค่อนข้างเปิดกว้าง โดยอนุญาตให้ต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เว้นเฉพาะบางอุตสาหกรรม เช่น การเงิน เป็นต้น

ช่วงสอง: เสวนากับผู้มีประสบการณ์การลงทุนในประเทศศรีลังกา

1. บริษัท ลาวี เอ็นจิเนียริง (ประเทศไทย) จำกัด
ชื่อ คุณอุดมศักดิ์ แก้วศิริ
ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ

จุดเริ่มต้นของบริษัท

บริษัทได้รับความร่วมมือจากเยอรมนี จึงมีเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวลเป็นทุนเทคโนโลยีของบริษัท

การตัดสินใจเข้าไปลงทุนในศรีลังกา

ในปี ค.ศ. 2006 สงครามกลางเมืองของศรีลังกายังไม่สงบ ญี่ปุ่นซึ่งโดยปกติเป็นกลุ่มนักลงทุนที่มักจะเข้าไปลงทุนเป็นกลุ่มใหญ่นั้น ไม่กล้าที่จะเข้าไปลงทุนเต็มตัว จึงใช้การจ้างบริษัทของชาติอื่นเข้าไปลงทุนด้วยแทน จึงเป็นเหตุให้บริษัท ลาวีฯ สบช่องทางเข้าไปร่วมทุนกับกลุ่ม Tokyo Cement Group โดยในระยะแรกที่เข้าไปนั้น กฎหมายของศรีลังกายังไม่มีความชัดเจน กระทั่งปี ค.ศ. 2013 จึงมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้บริษัทลาวีฯ ได้เข้าไปดำเนินธุรกิจการผลิตกระแสไฟฟ้าจากแกลบส่งให้กับโรงงานปูนซีเมนต์ ที่ Trincomalee โดย บริษัทยังได้ร่วมทุนกับบริษัทผู้จัดหาแกลบ ได้แก่ โรงสี และโรงไม้ ทำให้มั่นใจได้ว่ามีเชื้อเพลิงที่เพียงพอในระยะ 10 ปี ซึ่งในภายหลัง ปี ค.ศ. 2015 บริษัทได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มอีกแห่งที่ Kandy

เหตุที่บริษัทกล้าเข้าไปลงทุนในช่วงสงครามและพื้นที่ขัดแย้งอย่าง Trincomalee เพราะวิศวกรของบริษัทเคยมีประสบการณ์ในการเป็นช่างซ่อมบำรุงที่อิรักซึ่งมีความอันตรายอยู่แล้ว ประกอบกับ บริษัท Tokyo Cement Group นั้น เป็นบริษัทที่เกิดจากการร่วมทุนระหว่างชาวสิงหล ทมิฬ และญี่ปุ่น จึงได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่ได้รับจากความขัดแย้ง คือ ด้านการขนส่งวัตถุดิบ เพราะรถบรรทุกของบริษัทถูกขอตรวจค้นบ่อยครั้ง เป็นเหตุให้การขนส่งเชื้อเพลิงล่าช้า ภายหลังจึงได้ใช้การขนส่งทางรถไฟแทน

ด้านต้นทุนเชื้อเพลิง พบว่า ราคาแกลบของศรีลังกาประมาณ 150 บาทต่อตัน ต่ำกว่าของไทยที่ประมาณ 2,000 บาทต่อตัน ซึ่งนอกจากนั้น บริษัทได้คำนวณต้นทุนด้านอื่นๆ อย่างรอบด้าน เพื่อหา IRR ที่เหมาะสม และพบว่าสูงถึงร้อยละ 28 แม้ถูกธนาคารแบ่งไปร้อยละ 4 ก็ถือว่ายังคงให้ผลตอบแทนที่สูง

แม้ขณะนั้น ศรีลังกายังไม่มีระบบรับซื้อกระแสไฟฟ้ากลางแต่ก็ไม่ใช่ปัญหาเพราะบริษัทต่อสายไฟฟ้าตรงไปยังผู้ซื้อ

ข้อพึงระวังในการตัดสินใจลงทุน

- แนวโน้มการใช้พลังงานของศรีลังกาเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยเฉพาะเมื่อมีการเริ่มใช้พลังงานไฟฟ้าจากแหล่งอื่นมากขึ้น อาทิ เชื้อเพลิงจากต้นชา ต้นยางพารา และพลังงานน้ำ เป็นต้น

- วัฒนธรรมการดื่มชาส่งผลต่อการดำเนินการของบริษัท เพราะเมื่อถึงเวลาพักดื่มชาประมาณ 10.00 น. แรงงานชาวสิงหลจะหยุดทำงานทันที ซึ่งบริษัทมีวิธีแก้ไขด้วยการจัดชั่วโมงการทำงานสลับกันระหว่างชาวสิงหลและทมิฬ เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่อง
- สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ศรีลังกาให้ความสำคัญ บางมาตรฐานสูงใกล้เคียงกับยุโรป สาเหตุเพราะศรีลังกายังมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สามารถพบเห็นสัตว์ป่าหายากชนิดต่างๆ ได้โดยทั่วไป
- บริษัทที่ให้การคุ้มครองการลงทุนในพื้นที่เสี่ยงเช่นนี้มีเพียงบริษัท กรุงเทพ ประกันภัยเพียงแห่งเดียว

2. สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย

ชื่อ คุณสร้อยนภา พันธุ์คง

ตำแหน่ง เลขาธิการ

การท่องเที่ยวระหว่างไทยและศรีลังกา

คุณสร้อยนภาให้ความเห็นต่อสถิติการท่องเที่ยวว่า ด้วยจำนวนประชากรประมาณ 20 ล้านคน และมีนักท่องเที่ยวมาเยือนไทย 68,000 คนต่อปี นับเป็นจำนวนที่น้อยมาก ในทางกลับกัน มีนักท่องเที่ยวจากไทยไปเยือนศรีลังกามากกว่า เหตุเพราะศรีลังกามีความสมบูรณ์ของธรรมชาติมากกว่าไทย ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยเฉพาะ Eco-Tourism จึงได้รับความนิยมสูง

สำหรับการมาเยือนไทยของชาวศรีลังกา พบว่า ชาวศรีลังกามักเข้ามาเพื่อพุดูพระธาตุ ท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางศาสนาพุทธในไทย โดยชาวพุทธศรีลังกาที่มาเยือนไทยมักเข้ามาบริจาคเงิน และปัจจัยต่างๆ เป็นจำนวนมากให้กับวัดไทย พร้อมทั้ง จัดกิจกรรมทางศาสนาซึ่งได้เตรียมพร้อมมาเป็นอย่างดี

ข้อปัญหา/อุปสรรค

การปกป้องธุรกิจท่องเที่ยวเป็นข้ออุปสรรคต่อธุรกิจท่องเที่ยวของไทย กล่าวคือ ด้านการถือหุ้นศรีลังกาเปิดเพียงร้อยละ 40 หมายความว่า ไทยสามารถร่วมทุนได้แต่ไม่มีอำนาจในการบริหาร ส่วนด้านมัคคุเทศก์ ศรีลังกาก็ไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติเข้าไปประกอบอาชีพนี้

การพัฒนากระจุกอยู่ในเมืองใหญ่ ส่วนในต่างจังหวัดการพัฒนายังไม่เข้าถึง ดังนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ การทำ Homestay ร้านอาหาร และการฝึกอบรมนวดสปา ร่วมกับชุมชน (Community Based Tourism: CBT) ทั้งนี้ ก็กลับไปสู่ข้อพึงระวังคือการถือหุ้นที่นักลงทุนไทยไม่สามารถเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ได้

ข้อแนะนำสำหรับการเข้าไปประกอบธุรกิจสปา คือ ควรพ่วงไปกับเครือโรงแรมขนาดใหญ่จะเป็นการลดความเสี่ยงได้มาก

3. บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด

ชื่อ คุณทักษ์ ศรีรัตนภาส

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการด้านโครงการร่วมทุนและการค้าระหว่างประเทศ

มุมมองต่อ FTA

สิ่งที่ผู้คนคำนึงเกี่ยวกับ FTA มักเป็นเรื่องรายการสินค้าและภาษี ทั้งที่ การค้าและการลงทุนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะศรีลังกานั้นผู้ประกอบการมองว่าอยากให้ความสำคัญกับการลงทุนและบริการด้วย

การลงทุนธุรกิจน้ำตาล

ในธุรกิจน้ำตาล ศรีลังกาเป็นผู้นำเข้า โดยนำเข้าจาก 2 แหล่งหลัก คือ อินเดีย และไทย ทั้งนี้การนำเข้าจากอินเดียขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ บางครั้งผลผลิตอ้อยของอินเดียตกต่ำและไม่มีคุณภาพจากภาวะฝนแล้งและ/หรือน้ำท่วมก็ไม่สามารถส่งออกให้กับศรีลังกาได้ ซึ่งโอกาสของไทย คือ เข้าไปทำธุรกิจโรงงานน้ำตาลทรายขาว โดยนำเข้าน้ำตาลดิบจากแหล่งอื่น

ศักยภาพของศรีลังกา

การมองเฉพาะตลาดภายในของศรีลังกาอาจเห็นว่าเป็นตลาดขนาดเล็ก เมื่อเข้าไปลงทุนก็ไม่สามารถประหยัดต่อขนาดได้ แต่หากมองว่าเป็นศูนย์กลางเพื่อกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคใกล้เคียง จะเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูง หากสามารถเปิด FTA กับศรีลังกาได้ ศรีลังกาจะเป็นเมืองท่าให้กับไทย รวมทั้งหากโครงการทวายเกิดขึ้นจะเป็นสิ่งส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากศรีลังกาโดยไม่ต้องผ่านสิงคโปร์

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย

- ควรระบุสาขาบริการและการลงทุนที่น่าสนใจ แล้วสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อรับทราบข้อมูลเชิงลึก
- ประเด็นเรื่องการเคลื่อนย้ายบุคลากรยังเป็นเรื่องอ่อนไหว ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี
- ด้วยภาษีการนำเข้าสินค้าที่สูง (เปรียบเทียบกับอินเดียสูงกว่าร้อยละ 20-30) ทำให้เกิดความลำบากในการประกอบธุรกิจ เช่น โรงแรมต้องเสียภาษีนำเข้าอาหารสำเร็จรูปสูงถึงร้อยละ 70 ดังนั้น โรงแรมในศรีลังกาจึงไม่มีอาหารที่หลากหลาย เป็นต้น แม้ศรีลังกาจะมีมาตรการส่งเสริมการงดเว้นภาษี แต่ธุรกิจบริการเป็นธุรกิจที่ไม่ได้มีการแปรรูปสินค้า จึงไม่ได้รับประโยชน์ในส่วนนี้

สรุปการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 3
หัวข้อ การค้าสินค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้ FTA ไทย-ศรีลังกา
วันพุธที่ 26 กรกฎาคม 2560 เวลา 09.00 – 14.00 น.
ณ ห้องปารีสชาติ ชั้น 3 โรงแรมโกลเด้นทิวลิป ซอฟเฟอริน กรุงเทพฯ

นำเสนอผลการศึกษา และการร่วมเสวนาในหัวข้อ “การบริการและการลงทุนภายใต้ FTA ไทย-ศรีลังกา”
โดย

- 1.) คุณสุวิทย์ สรรพวิทยศิริ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
- 2.) ดร. พิเศษพร วดวงศ์ หัวหน้าทีมวิจัยด้านการค้าและการลงทุน สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ช่วงแรก: ผลการศึกษาหลังจากการลงพื้นที่ ศรีลังกา

หลังจากการลงพื้นที่ ศรีลังกา กับกรมเจรจาการค้าเพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นำมาประกอบการศึกษาการเจรจาการค้าไทย-ศรีลังกา นั้นพบว่า

1. ด้านเศรษฐกิจ: เศรษฐกิจของศรีลังกามีการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง โดย GDP ของประเทศโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 82.10 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ มีอัตราการเติบโต GDP ร้อยละ 5.18 ต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตได้อีก นอกจากนี้ พบว่ามูลค่าการค้าระหว่างศรีลังกากับไทยค่อนข้างต่ำ และมีโอกาสที่จะขยายตัวได้อีก จึงควรมีการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา
2. ศรีลังกามีกลุ่มชาติพันธุ์ 2 กลุ่มหลัก คือ ทมิฬ และ สิงหล โดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชาวสิงหล ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างสองชาติพันธุ์นี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกาแต่อย่างใด
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน: ศรีลังกาได้รับการวางโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศครอบคลุมค่อนข้างดีเพราะเคยเป็นประเทศอาณานิคมของอังกฤษ แต่ในด้านของคุณภาพนั้นยังต้องพัฒนา อาทิ คุณภาพถนน และค่าใช้จ่ายสาธารณสุขเป็นต้น
4. ด้านการขนส่ง และการเชื่อมต่อทางเดินสินค้าระหว่างประเทศ ศรีลังกาเป็นจุดยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าของภูมิภาคเอเชียใต้ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของศรีลังกาเอื้อต่อการพัฒนาเป็นท่าเรือน้ำลึกได้หลายพื้นที่ ในขณะที่ทางตอนใต้ของอินเดียนั้นเป็นแอ่งน้ำตื้นและไม่เอื้อต่อการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก
5. ด้านกฎระเบียบการลงทุนศรีลังกาค่อนข้างเปิดกว้าง โดยอนุญาตให้ต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เว้นเฉพาะบางอุตสาหกรรม เช่น การเงิน เป็นต้น

ช่วงสอง: ช่วงเสวนาและรับฟังความคิดเห็นจากวิทยากรและผู้เข้าร่วมงาน

1.) ดร.อุบลัมภ์ รัตน์สุภา ผู้เชี่ยวชาญด้านประเทศศรีลังกา

ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นสิ่งที่ทำให้ศรีลังกามีความน่าสนใจ ประจักษ์โดยชาติเจ้าอาณานิคมในอดีต ได้แก่ โปรตุเกส ดัตช์ และอังกฤษ ซึ่งสองชาติแรกเข้ามาใช้ศรีลังกาเป็นฐานการกระจายสินค้า ส่วนอังกฤษเข้ามาใช้เป็นฐานการผลิตในพืชเศรษฐกิจสำคัญ

แม้ว่าไทยไม่ได้รับการงดเว้นวีซ่าจากศรีลังกา แต่การขอวีซ่าสามารถทำได้สะดวก โดยสามารถขอได้ทางออนไลน์ หรือเมื่อเดินทางไปถึงก็ได้ (Visa on Arrival)

ลักษณะของประชากรศรีลังกา กว่า 5 ล้านคนกระจุกตัวอยู่ในภาคตะวันตกไปจนถึงตะวันตกเฉียงใต้ (โคลัมโบไปจนถึงกอลล์) ซึ่งชาวศรีลังกามีมิตรไมตรีที่ดีต่อคนไทยมาก

ในเชิงสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม พบว่า ภูมิปัญญาของศรีลังกามีความน่าสนใจ เช่น เทคนิคในการปูกระเบื้องหลังคาเรือนซึ่งมีความแข็งแรง และระบายความร้อนได้ดี ซึ่งเทคนิคนี้เหมาะกับงานก่อสร้างในไทยเช่นกัน เป็นต้น

2.) ดร.วรรณสินธ์ สัตยานุวัตร์ นักวิชาการด้านการค้าระหว่างประเทศและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ

FTA ไทย-ศรีลังกา พังพิจารณา FTA ที่ทั้งไทยและศรีลังกาได้ทำไว้แล้ว เพื่อป้องกันการเกิดการบิดเบือนของตลาด ซึ่งหลายกรอบความตกลงมีทั้งส่วนที่คาบเกี่ยวและเชื่อมโยงกันอยู่ อีกทั้งไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ดังนั้น FTA ไทย-ศรีลังกา จะส่งผลต่ออาเซียน เช่นกัน

ด้านการลงทุนนั้น นักลงทุนส่วนใหญ่จะทำการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมตนเอง และคัดเลือกพื้นที่เสร็จสิ้นแล้ว จึงพิจารณาสิทธิประโยชน์ทางภาษีในภายหลัง เพราะในประเทศตลาดเกิดใหม่ต่างส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศตนเองอยู่แล้ว

ข้อคิดเห็นด้านเครื่องมือในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม ดร.วรรณสินธ์ มองว่า ควรมีการเพิ่มมิติการนำเข้าเพื่อไม่ให้ตลาดเกิดความบิดเบือน และในส่วนของสินค้าที่อยู่ในรายการยกเว้นอย่างชานนั้น สามารถเปิดเสรีได้ทันที เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้รับวัตถุดิบเพื่อมาต่อ ยอดเพิ่มมูลค่าได้

3.) คุณมนัส อารีย์ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ความตกลงการค้าเสรีไทยศรีลังกาจะทำให้ไทยมีความได้เปรียบมากกว่าศรีลังกา แต่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า ศรีลังกามีศักยภาพในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มค่อนข้างสูง โดยเป็นฐานการผลิตของทั้งเกาหลีใต้ ไต้หวัน ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป

สำหรับโอกาสของไทยนั้นคือ สามารถนำสิ่งทอไปเสริมในห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของศรีลังกาที่ยังขาด ซึ่งต้องพิจารณาภาวะเปรียบเทียบด้านภาษีนำเข้า และระบบศุลกากรต่อไปว่าเป็นอุปสรรคมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยด้านอุปสงค์ พบว่า ในอดีตไทยกับศรีลังกามีการค้าที่สูงกว่าปัจจุบัน สาเหตุเพราะเงินเข้ามามีส่วนแบ่งในตลาดสิ่งทอของศรีลังกา ด้วยราคาต้นทุนที่ต่ำกว่าไทยจึงแบ่งส่วนแบ่งตลาดไปได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อวัฏจักรราคาส่งทอเวียนกลับมาคาดว่าราคาส่งทอจากจีนจะปรับตัวสูงขึ้นเช่นกันและไทยจะได้รับส่วนแบ่งตลาดกลับคืนมา อนึ่ง ปัจจุบันศรีลังกามีประชากรประมาณ 20 ล้านคน ซึ่งผู้มีรายได้สูงในศรีลังกาคิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรในประเทศ หรือราว 200,000 คน

4.) *คุณกฤษฎา เปี่ยมพงสานต์ ประธานคณะกรรมการการเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และอดีตเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การการค้าโลก*

FTA กับกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่เป็นสิ่งจำเป็น เหตุเพราะสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศของไทยยังไม่เอื้อต่อการเจรจากับตลาดเดิม เช่น ความพยายามเจรจากับสหรัฐฯ ในปี ค.ศ. 2004 และ ค.ศ. 2006 ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จ เป็นต้น

โดยข้อคิดเห็นจากคุณกฤษฎาต่อการศึกษาครั้งนี้คือ สินค้ามีความอ่อนไหวสูง และสินค้าอ่อนไหว มีหลายรายการ ซึ่งจะสามารถลดอุปสรรคทางการค้านี้ได้มากน้อยเพียงใด ส่วนด้านการลงทุนที่ทมิวิจัยได้นำเสนอนั้น ในส่วนของอุตสาหกรรมยาเป็นอุตสาหกรรมที่แข่งขันได้ลำบาก เพราะรัฐบาลศรีลังกาเป็นผู้ผูกขาดตามที่กล่าว และมีคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ จีน ซึ่งมีสิทธิบัตรยาเป็นของตนเองจำนวนมาก และ อินเดีย ซึ่งเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมนี้อยู่แล้ว

อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่คุณกฤษฎามองว่าไทยมีศักยภาพเข้าไปลงทุนในศรีลังกา ได้แก่ พลังงานและพลังงานทางเลือก สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และสินค้าอุปโภคบริโภค ยกเว้น ข้าว

5.) *คุณทักษ์ ศรีรัตโนภาส ผู้อำนวยการด้านโครงการร่วมทุนและการค้าระหว่างประเทศ บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด*

ในอุตสาหกรรมน้ำตาล ศรีลังกาผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศร้อยละ 5 ของตลาด บ่งชี้ว่าน้ำตาลเกือบทั้งหมดในศรีลังกาต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ไทย และบราซิล เป็นต้น ถ้าหากการเจรจา FTA ไทย-ศรีลังกา สำเร็จจะทำให้ไทยได้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะระยะทางซึ่งอยู่ใกล้กว่าบราซิล อีกทั้งหากโครงการท่าเรือทวายสำเร็จ ประกอบกับบางครั้งการขนส่งสินค้าของบราซิลก็แฝงด้วยยาเสพติดเข้าสู่ศรีลังกา ส่วนการลงทุนควรอยู่ในระยะที่สองภายหลังการค้า และเล็งเห็นว่าพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมเหมาะสม

อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ทดแทนไม้จำพวก Particle Board เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ (ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม) และอุตสาหกรรมพลังงานทางเลือก เช่น พลังงานชีวมวล เป็นต้น

สรุปการประชุมสัมมนา
หัวข้อ “FTA ไทย-ศรีลังกา: ประตุการค้าสู่เอเชียใต้”
วันพฤหัสบดีที่ 17 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30 – 15.30 น.
ณ ห้องฟอร์จูน 1-2 ชั้น 3 โรงแรม แกรนด์ เมอร์เคียว บางกอก ฟอร์จูน กรุงเทพฯ

ช่วงแรก: ปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ เมื่อศรีลังกาคืนสู่ธุรกิจโลก

โดย ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์มูลนิธิ สวค. และอดีตรัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงพลังงาน

ศรีลังกาเป็นประเทศที่มีความสนใจด้านการค้ามาแต่อดีต โดยเฉพาะด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ใจกลางเส้นทางการค้าเครื่องเทศระหว่างตะวันตกและตะวันออก เป็นเหตุให้ในอดีตศรีลังกาถูกปกครองโดยชาติเจ้าอาณานิคม โดยชาติแรกที่เข้ามา คือ โปรตุเกส ครอบครองศรีลังกาเฉพาะเขตชายฝั่งและท่าเรือสำคัญเพื่อการค้านั้น ส่วนชาติต่อมา คือ ดัตช์ เข้ามาปกครองศรีลังกาเพื่อการค้าเช่นกัน และชาติท้ายสุด คือ อังกฤษ เข้ามาปกครองศรีลังกาเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตในพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ชา เป็นต้น ทั้งนี้ อังกฤษนั้นได้นำแรงงานชาวมิพเข้ามาจากอินเดียทางตอนใต้ และเกิดเป็นชุมชนของชาวมิพ

ภายหลังชาวมิพตั้งรกรากในศรีลังกา ชาวมิพได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากชาวสิงหล โดยเฉพาะการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ เป็นต้น เป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งของทั้งสองฝ่าย และปะทุเป็นสงครามกลางเมืองซึ่งกินเวลายืดเยื้อเกือบ 30 ปี ในที่สุด กระทบกระทั่ง ประธานาธิบดีราชปักษาได้ดำเนินการขึ้นเด็ดขาดเพื่อปราบปรามกลุ่มมิพ และสงครามก็ได้สิ้นสุดลง และกลับมาพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศโดยได้รับการช่วยเหลือจากจีนเป็นหลัก

สำหรับความสัมพันธ์ไทยและศรีลังกา เห็นได้ว่าตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาซึ่งตรงกับช่วงที่ดัตช์ปกครองศรีลังกา ไทยได้ส่งพระอุปาลีเพื่อไปฟื้นฟูศาสนาพุทธ และในยุคปัจจุบันก็มีการเดินทางเพื่อสานสัมพันธ์ไมตรี ทั้งในระดับราชวงศ์ และผู้นำของทั้งสองประเทศอย่างสม่ำเสมอ และล่าสุดไทยและศรีลังกาต้องการมีการเพิ่มความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า และความร่วมมือด้านต่างๆ เพิ่มเติม โดยเล็งเห็นว่า FTA ไทย-ศรีลังกา เป็นเครื่องมือสำคัญ

ช่วงที่สอง: นำเสนอผลการศึกษา FTA ไทย - ศรีลังกา (ด้านการค้าสินค้า)

ดร. พิเศษพร วดวงศ์ หัวหน้าทีมวิจัยด้านการค้าและการลงทุน สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

1. ด้านเศรษฐกิจ: เศรษฐกิจของศรีลังกามีการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง โดย GDP ของประเทศโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 82.10 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และ มีอัตราการเติบโต GDP ร้อยละ 5.18 ต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเจริญเติบโตได้อีก นอกจากนี้ พบว่ามูลค่าการค้าระหว่างศรีลังกากับไทยค่อนข้างต่ำและมีโอกาสที่จะขยายตัวได้อีก จึงควรมีการจัดทำ FTA ไทย-ศรีลังกา

2. ศรีลังกามีกลุ่มชาติพันธุ์ 2 กลุ่มหลัก คือ ทมิฬ และ สิงหล โดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชาวสิงหล ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างสองชาติพันธุ์นี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกาแต่อย่างใด
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน: ศรีลังกาได้รับการวางโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศครอบคลุมค่อนข้างดีเพราะเคยเป็นประเทศอาณานิคมของอังกฤษ แต่ในด้านของคุณภาพนั้นยังต้องพัฒนา อาทิ คุณภาพถนน และค่าใช้จ่ายสาธารณสุขเป็นต้น
4. ด้านการขนส่ง และการเชื่อมต่อทางเดินสินค้าระหว่างประเทศ ศรีลังกาเป็นจุดยุทธศาสตร์ในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าของภูมิภาคเอเชียใต้ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ของศรีลังกาเอื้อต่อการพัฒนาเป็นท่าเรือน้ำลึกได้หลายพื้นที่ ในขณะที่ทางตอนใต้ของอินเดียนั้นเป็นแอ่งน้ำตื้นและไม่เอื้อต่อการพัฒนาท่าเรือน้ำลึก
5. ด้านกฎระเบียบการลงทุนศรีลังกาค่อนข้างเปิดกว้าง โดยอนุญาตให้ต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เว้นเฉพาะบางอุตสาหกรรม เช่น การเงิน เป็นต้น

ความเห็นต่อผลการศึกษา และภาพรวมการทำ FTA ไทย – ศรีลังกา (ด้านการค้าสินค้า) โดย

- 1.) คุณกฤษฎา เปี่ยมพงสานต์ ประธานคณะกรรมการการเจรจาความตกลงการค้าระหว่างประเทศสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และ อดีตเอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การการค้าโลก

ความน่าสนใจของศรีลังกาไม่ได้จำกัดเฉพาะการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกาเท่านั้น แต่ยังเป็นช่องทางที่สามารถขยายตลาดไปสู่ตลาดอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะการค้าที่ศรีลังกาได้รับ GSP+ สามารถส่งออกสินค้ากว่า 7,200 รายการไปยังยุโรป แม้ทางยุโรปจะเกิดเหตุการณ์ BREXIT และศรีลังกามีการส่งออกเครื่องนุ่งห่มร้อยละ 40 ไปยังสหราชอาณาจักร แต่คาดว่าสิทธิพิเศษที่ศรีลังกาได้รับจาก GSP+ ก็จะได้รับเช่นเดียวกันจากอังกฤษ

การเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านการค้าและการลงทุนเป็นประโยชน์กับไทย โดยเฉพาะในรายสินค้าดังต่อไปนี้ ประมง (ต้องตรวจสอบ IUU) อัญมณีและเครื่องประดับ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ชาและกาแฟ พลังงาน ผลิตภัณฑ์จากไม้ สินค้าอุปโภคและบริโภค เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ อาหารแปรรูป วัสดุก่อสร้าง น้ำตาล เพอร์นิเจอร์ ยางและยางล้อ เฟอร์นิเจอร์ การท่องเที่ยวและโรงแรม สินค้าอแกนิค และธุรกิจสุขภาพ

การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของศรีลังกาก็น่าสนใจ เพราะมีท่าอากาศยานบันดารานายาเก รวมไปถึงท่าอากาศยานและท่าเรือน้ำลึกแห่งใหม่ที่เมืองฮัมบันโตตา

อย่างไรก็ตาม คุณกฤษฎามีข้อคิดเห็นว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกาขยายตัวได้ตามนโยบายที่ 1,500 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

2.) ดร. วรณสินธ์ สัตยานุวัตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

FTA ไทย-ศรีลังกา พึงพิจารณา FTA ที่ทั้งไทยและศรีลังกาได้ทำไว้แล้ว เพื่อป้องกันการเกิดการบิดเบือนของตลาด ซึ่งหลายรอบความตกลงมีทั้งส่วนที่คาบเกี่ยวและเชื่อมโยงกันอยู่ อีกทั้งไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ดังนั้น FTA ไทย-ศรีลังกา จะส่งผลต่ออาเซียน เช่นกัน

ด้านการลงทุนนั้น นักลงทุนส่วนใหญ่จะทำการพิจารณาองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมตนเอง และคัดเลือกพื้นที่เสร็จสิ้นแล้ว จึงพิจารณาสิทธิประโยชน์ทางภาษีในภายหลัง เพราะในประเทศตลาดเกิดใหม่ต่างส่งเสริมให้มีการลงทุนภายในประเทศตนเองอยู่แล้ว

ข้อคิดเห็นด้านเครื่องมือในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม ดร.วรณสินธ์ มองว่า ควรมีการเพิ่มมาตรการนำเข้าเพื่อไม่ให้ตลาดเกิดความบิดเบือน และในส่วนของสินค้าที่อยู่ในรายการยกเว้นอย่างขานั้น สามารถเปิดเสรีได้ทันที เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้รับวัตถุดิบเพื่อมาต่อ ยอดเพิ่มมูลค่าได้

ช่วงที่สาม: นำเสนอผลการศึกษา FTA ไทย – ศรีลังกา (ด้านการลงทุน)

โดย ทิมวิชัย มุลนิธิ สวค.

ประเด็นด้านกฎระเบียบการลงทุนในศรีลังกาที่สำคัญ รายละเอียด ดังนี้

- เปิดให้นักลงทุนสามารถลงทุนได้ร้อยละ 100 ยกเว้นในกิจการบางประเภท
- ส่วนการถือครองที่ดินนั้น ชาวต่างชาติไม่สามารถกระทำได้ แต่สามารถเช่าระยะยาวได้ 99 ปี
- แรงงาน
 - การเคลื่อนย้ายแรงงานต้องได้รับความเห็นชอบจาก BOI ของศรีลังกา
 - ค่าจ้างขั้นต่ำ 10,000 รูปีศรีลังกา (2,173บาท) ต่อเดือน หรือ 400 รูปีศรีลังกา (87บาท) ต่อวัน
 - เวลาทำงานไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อวัน และไม่เกิน 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 - การทำงานล่วงเวลา นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้าง 1.5 เท่าของค่าจ้างปกติ ส่วนวันหยุดนักขัตฤกษ์ นายจ้างต้องจ่ายค่าจ้าง 2 เท่าของค่าจ้างปกติ
 - สตรีมีครรภ์สามารถลาคลอดได้ 84 วัน โดยยังคงได้รับค่าจ้าง
 - ศรีลังการับ core conventions ของ ILO ทุกข้อ
- ศรีลังกาไม่มีข้อห้ามการโอนเงินระหว่างประเทศที่เป็นการทั่วไป เช่น ค่าจ้าง เงินจากการซื้อขายนำเข้าส่งออกสินค้า ผลกำไร และปันผลจากการประกอบการ
- ภาษีที่สำคัญของศรีลังกา ได้แก่

ภาษีของศรีลังกา	อัตรากาษี (ร้อยละ)
Corporate Tax Rate	15
Personal Income Tax Rate	15
Sales Tax Rate (VAT)	11
National Building Tax (NBT)	3
Social Security Rate	20
Social Security Rate For Companies	12
Social Security Rate For Employees	8

ทั้งนี้ มาตรการส่งเสริมการลงทุนด้านการงดเว้นภาษีของศรีลังกาได้ถูกยกเลิกไป อย่างไรก็ตาม ด้วยแรงกดดันจากนักลงทุนอาจส่งผลให้ศรีลังกาพิจารณานำมาตรการนี้กลับมาใช้อีกครั้ง

- ด้านระยะเวลาการจัดตั้งธุรกิจ ใช้เวลา 2 เดือน โดยประมาณ

อุตสาหกรรมที่ทีมวิจัยได้ทำการศึกษาได้แก่ อาหารแปรรูป เครื่องดื่ม อัญมณี และสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า ในส่วนของอาหารแปรรูปและเครื่องดื่มนั้น ศรีลังกามีวัตถุดิบที่ดีแต่ขาดการพัฒนาต่อยอดไปสู่สินค้าขั้นสำเร็จ และต้องการความร่วมมือด้านเทคนิคเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ด้วยตลาดศรีลังกานิยมสินค้าสดมากกว่าสินค้าแปรรูป จึงอาจเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการขาดแรงจูงใจในการพัฒนาสินค้าอีกด้วย

สำหรับอุตสาหกรรมอัญมณี พบว่า ความสัมพันธ์ของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมระหว่างไทยและศรีลังกาเป็นไปในรูปแบบเกือหนุนมากกว่าทดแทน กล่าวคือ ศรีลังกามีศักยภาพในวัตถุดิบและการแปรรูปขั้นกลาง (การตัด และเจียรไนพลอยสีฟ้า) ส่วนไทยมีศักยภาพด้านการแปรรูปขั้นกลางไปจนถึงขั้นปลาย คือ เครื่องประดับซึ่งมีความประณีตและสวยงาม ส่วนที่ขาดและคาบเกี่ยวกันนี้มีความเป็นไปได้ที่ไทยและศรีลังกาสามารถร่วมมือในโครงการลงทุนได้

ในทางกลับกัน อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะตรงข้ามกับอุตสาหกรรมอัญมณี กล่าวคือ ไทยมีศักยภาพในสินค้าขั้นต้น คือ การผลิตสิ่งทอ (ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่า) ส่วนศรีลังกามีศักยภาพในสินค้าขั้นปลาย คือ การผลิตเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งในอุตสาหกรรมนี้ไทยมีความเป็นไปได้ที่จะส่งออกสินค้าขั้นต้นเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในศรีลังกา

ความเห็นต่อผลการศึกษา และภาพรวมการทำ FTA ไทย – ศรีลังกา (ด้านการลงทุน) โดย

- 1.) คุณพรวิสา ศิริบุษงค์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการเงินการคลังระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และอดีตรองอธิบดีกรมการคลัง รองประจำกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของธนาคารโลก

คุณพรวิสาได้ให้ข้อคิดเห็นว่าในภาพรวมศรีลังกามีความน่าลงทุน อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อพึงระวัง เช่น ปัญหาหนี้สาธารณะและการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ รัฐทำธุรกิจแข่งกับเอกชนในเกือบทุกสาขา และรัฐมีอำนาจในการยึดกิจการของเอกชนได้ เป็นต้น ดังนั้น กฎหมายคุ้มครองนักลงทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

สำหรับอุตสาหกรรมนอกเหนือจากที่ทีมวิจัยได้นำเสนอนั้น คุณพรวิสา เห็นว่า มีอุตสาหกรรมพลังงานทางเลือก เพอร์นิเจอร์ ชิ้นส่วนรถยนต์ บรรจุภัณฑ์ และวัสดุก่อสร้าง เป็นอีกกลุ่มสินค้าที่น่าสนใจลงทุน

- 2.) คุณทักษ์ ศรีรัตนภาส ผู้อำนวยการด้านโครงการร่วมทุนและการค้าระหว่างประเทศ บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด

ในอุตสาหกรรมน้ำตาล ศรีลังกามีการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศร้อยละ 5 ของตลาด บ่งชี้ว่าน้ำตาลเกือบทั้งหมดในศรีลังกาต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ไทย และบราซิล เป็นต้น ถ้าหากการเจรจา FTA ไทย-ศรีลังกา สำเร็จจะทำให้ไทยได้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะระยะทางซึ่งอยู่ใกล้กว่าบราซิล อีกทั้งหากโครงการท่าเรือทวายสำเร็จ

ด้านการลงทุนนั้น เรื่องบุคลากรขาดแคลนไม่เป็นปัญหา เพราะหากให้ค่าตอบแทนที่เพียงพอและมีระบบการฝึกอบรมที่ดีก็จะทำให้โครงการดำเนินต่อไปได้ ยกตัวอย่าง เมื่อ บริษัทเอ็กซ์คอนโมบิลเข้ามาจัดตั้งศูนย์บริการในไทย และต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางภาษาประมาณ 3,500 คน บริษัทยินดีจ่ายค่าจ้างสูง เป็นเหตุให้ได้รับจำนวนพนักงานพร้อมคุณภาพตามต้องการ และเป็นศูนย์หนึ่งของเอ็กซ์คอนโมบิลที่ประสบความสำเร็จ

และคุณทักษ์ ได้ชี้ประเด็นความยั่งยืนว่า การลงทุนต้องมีธรรมาภิบาล ไม่หวังแต่ใช้ประโยชน์ ควรมีการดูแลสังคม และสิ่งแวดล้อมที่บริษัทได้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้วย

3.) คุณอรรรจน์สิทธิ์ สร้อยทอง นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในการพิจารณาควรเลือกอุตสาหกรรมที่ถูกจำกัดสัดส่วนการลงทุนมาศึกษาเพราะอุตสาหกรรมเหล่านั้นบางส่วนเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพ เช่น ยาง น้ำตาล และข้าว เป็นต้น

ช่วงที่สี่: นำเสนอผลการศึกษา FTA ไทย - ศรีลังกา (ด้านการบริการ)

โดย ทีมวิจัย มูลนิธิ สวค.

ในด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับการลงทุนและการค้าบริการนั้นไม่แตกต่างจากกฎระเบียบที่ได้กล่าวไว้ในช่วงที่สามของการสัมมนา

ส่วนการอุตสาหกรรมที่ได้เลือกทำการศึกษา ได้แก่ การท่องเที่ยว การขนส่ง และการก่อสร้าง ซึ่งในรายละเอียด การบริการขนส่งประกอบไปด้วย การขนส่งทางบก การขนส่งทางราง การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางท่อ สังเกตว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาโครงสร้างพื้นฐานเป็นสำคัญ ทั้งนี้อุปสงค์ของการขนส่งนั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะในการขนส่งรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยขึ้นอยู่กับต้นทุน จุดหมายปลายทาง และชนิดของสินค้า ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะเป็นคำตอบของการเลือกประเภทการขนส่ง ด้วยความหลากหลายนี้จึงเกิดธุรกิจประเภทผู้ให้บริการขนส่งประเภทที่สาม และผู้ให้บริการขนส่งประเภทที่สี่ เข้ามาช่วยบริหารจัดการการขนส่งแบบครบวงจรให้กับลูกค้า

ด้านการท่องเที่ยว นั้น ศรีลังกาเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม จึงได้รับความนิยมและมีการเติบโตที่ก้าวกระโดด ด้วยเหตุนี้ โครงสร้างพื้นฐาน และความพร้อมด้านต่างๆ จึงไม่เพียงพอต่อการรองรับ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกประเทศ กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่ขาดแคลนแรงงานในภาคบริการการท่องเที่ยว โรงแรม และร้านอาหาร เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

อุตสาหกรรมก่อสร้างในศรีลังกาเป็นอีกอุตสาหกรรมที่น่าจับตามอง ด้วยเมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ศรีลังกาจึงมีโครงการก่อสร้างเกิดขึ้นทั่วประเทศ งานก่อสร้าง และการค้าวัสดุก่อสร้าง จึงเป็นที่ต้องการของศรีลังกา ประกอบกับไทยเป็นผู้ส่งออกบริการการก่อสร้างลำดับที่ 25 ของโลก จึงมีศักยภาพเพียงพอที่จะเจาะตลาดศรีลังกา

ความเห็นต่อผลการศึกษา และภาพรวมการทำ FTA ไทย – ศรีลังกา (ด้านการบริการ) โดย

1.) คุณชาติ จันทนประยูร นายกสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย

ศรีลังกามีทรัพยากรด้านธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่ยังสมบูรณ์ จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนั้น ด้วยวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับไทย จึงมีการท่องเที่ยวระหว่างกันอยู่บ่อยครั้ง อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมการบริการเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในศรีลังกานั้นยังไม่เพียงพอ และต้องการการพัฒนา ซึ่งไทยมีศักยภาพอยู่แล้วที่จะเข้าไปพัฒนาในศรีลังกา

นอกจากการบริการท่องเที่ยวโดยทั่วไปแล้ว อีกกิจกรรมที่น่าสนใจ คือ การบริหารจัดการมารีน่า (ท่าเทียบเรือยอร์ช) ซึ่งไทยมีศักยภาพสูง และโดยทั่วไปแล้วจะไม่ทราบกันว่าไทยมีทีมงานบริหารจัดการมารีน่าระดับโลกในเมืองท่องเที่ยว เช่น พัทยา และภูเก็ต อยู่แล้ว

2.) คุณพรวิสา ศิริบุบผา ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการเงินการคลังระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และอดีตรองอธิบดีกรมการคลัง รองอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

เช่นเดียวกับการลงทุน อาจมีข้อพิงระวัง เช่น รัฐทำธุรกิจแข่งกับเอกชนในเกือบทุกสาขา และรัฐมีอำนาจในการยึดกิจการของเอกชนได้ เป็นต้น ดังนั้น กฎหมายคุ้มครองผู้ลงทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญ